

STORTINGET

Innst. 43 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:112 S (2019–2020)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk, Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes og Kari Elisabeth Kaski om å sørge for at alle arbeidstakere får feriepengene sine

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker, skal settes av på særskilt konto, slik at arbeidsgiver aldri kan bruke opp feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 27. mai 2020 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 8. juni 2020 følger vedlagt.

Som ledd i komiteens behandling av representantforslaget ble det åpnet for å sende inn skriftlige innspill til saken.

Følgende sendte skriftlig innspill:

- Norsk Sykepleierforbund.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tonning Riise, fra Fremskrittspartiet, Gisle Meininger Saudland og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Representantforslag 112 S (2019–2020) fra representanter fra Sosialistisk Venstreparti om sikring av feriepenge til alle arbeidstakere, der forslagsstillerne ber Stortinget anmode regjeringen om å fremme forslag om regler som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker, skal settes på særskilt konto, slik at arbeidsgiver aldri kan bruke opp feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at det er viktig at arbeidstakere får utbetalt opptjente feriepenge til rett tid. Feriepenge utbetales normalt i stedet for lønn den måneden arbeidstaker tar ut ferie. Likviditetsutfordringene i forbindelse med utbruddet av covid-19 har bidratt til å belyse problemstillingen, og regjeringen opplyser at den vil gjøre en nærmere vurdering av behovet for et generelt tiltak som sikrer at arbeidstakerne får utbetalt feriepenge i forbindelse med ferieavvikling.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til svarbrev fra statsråden 8. juni 2020, der statsråden blant annet uttaler:

«Jeg har av denne grunn igangsatt et arbeid med å utrede en slik ordning som representantene viser til,

nemlig at arbeidsgiver pålegges å sette av feriepengene på en særskilt konto, tilsvarende som for skattetrekk.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, bemerker at feriepengene opptjenes av lønn utbetalt i året forut for ferieåret, jf. ferieloven § 4. Et pålegg om avsetning av feriepengene vil derfor først ha praktisk betydning for feriepengene som opptjenes i 2021 og utbetales i 2022.

Dette flertallet er enig med forslagsstillerne i at det er svært viktig å sørge for at feriepengene som den ansatte har opptjent, utbetales av arbeidsgiver til riktig tid. Likviditetsutfordringene i år er spesielt utfordrende for en rekke arbeidsgivere, noe som kan ha gjort det mer krevende å utbetale feriepengene som arbeidstaker har opptjent i 2019. Dette flertallet har ingen indikasjon på at det er et generelt problem at arbeidsgiver ikke er pålagt å avsette feriepengene på sperret konto etter hvert som de opptjenes. En fysisk avsetning av feriepengene vil innebære at beløpene sperres fra opptjening til faktisk utbetaling, som normalt vil innebære inntil halvannet år. Utbetaling av feriepengene erstatter normal utbetaling av lønn i den perioden den ansatte tar ut ferie. Belastningen for arbeidsgiver er derfor i all hovedsak tilsvarende for utbetaling av feriepengene som ved utbetaling av lønn, siden feriepengene ikke kommer i tillegg til ordinær lønn, men i stedet for lønn.

Dette flertallet merker seg at statsråden har igangsatt et arbeid med å utrede hvilke tiltak som eventuelt vil være best egnet til å sikre at arbeidstakere mottar opptjente feriepengene til rett tid.

Dette flertallet viser til høringsnotat av 27. mai 2020 fra Hovedorganisasjonen Virke, som anslår at én av fem virksomheter har utfordringer med utbetaling av årets feriepengene grunnet omsetningsnedgang knyttet til koronapandemien. Virke anfører at feriepengene utgjør en viktig del av likviditeten i mange bedrifter. Virke advarer mot å pålegge virksomhetene et varig krav om avsetning av opptjente feriepengene på grunnlag av en forbigående situasjon. Virke viser også til at forslaget ikke løser årets utfordringer knyttet til omsetningsnedgang knyttet til pandemien. Forslaget vil først ha reell virkning for feriepengene som skal utbetales i 2022.

Dette flertallet viser til Virkes innspill, som sterkt fraråder et pålegg om avsetning av feriepengene på grunn av at dette vil ramme allerede hardt pressede virksomheter og medføre enda større likviditetsutfordringer. Dette flertallet er opptatt av å sikre arbeidstakernes rett på feriepengene, men vil avvende statsrådets utredning av ulike tiltak som kan sikre at arbeidstakerne får feriepengene sine, uten at det går på bekostning av likviditeten i virksomheten.

Dette flertallet støtter på dette grunnlag ikke representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet støtter forslaget om at regjeringen skal fremme et forslag som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker, settes av på en særskilt konto, slik at arbeidsgiver aldri kan bruke opp feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker. Dette kan praktisk skje ved løpende overføring av feriepengene etter hvert som lønn utbetales, eller at «feriepengeskontoen» tilføres akontobeløp, slik at feriepengeskontoen til enhver tid dekker forpliktelsene for utbetalt lønn. Feriepengene er forankret i ferieloven av 1998, der feriepengereguleringen stadfestes i § 10. Feriepengene tjenes opp året før ferien skal avvikles (opptjeningsåret), og betales istedenfor lønn ved avvikling av ferien. Slik reglene er i dag, skal feriepengene «legges til side» for de ansatte, slik at disse vises som en gjeldspost i regnskapet til virksomheten. Dette er en regnskapsmessig avsetning, og man trenger ikke fysisk å sette av feriepengene på en egen bankkonto.

Disse medlemmer viser videre til en undersøkelse fra april besvart av 4 088 NHO-medlemsbedrifter. Der svarte 11 pst. av bedriftene at de ikke kunne overholde feriepengereguleringen overfor de ansatte, mens ytterligere 13 pst. var usikre på om de kunne betale feriepengene til sine ansatte i juni. Disse medlemmer viser til at bedrifter som ikke har hatt penger til å utbetale feriepengene til sine ansatte, har kunnet benytte lånegarantiordningen som ble etablert i forbindelse med koronakrisen.

Disse medlemmer viser videre til innspill til saken fra Norsk Sykepleierforbund, som også støtter forslaget. Siden feriepengereguleringen allerede er en rettighet for arbeidstakere, anses dette forslaget som en formalisering av den allerede lovfestede praksisen. Disse medlemmer hegner om denne feriepengereguleringen og ser på forslaget som en styrking av den etablerte ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at feriepengene tilhører den som har tjent dem opp gjennom arbeid. En undersøkelse gjennomført av NHO viser at arbeidsgivere ikke har sikret feriepengene til sine ansatte. I statsrådets svarbrev fra 8. juni 2020 fremkommer det at det er igangsatt en utredning av en ordning med feriepengene på en særskilt konto, tilsvarende som for skattetrekk. Disse medlemmer stiller seg positive til at statsråden er enig med forslagsstillerne i at det er behov for ordninger som sikrer arbeidstakernes opparbeidede rettigheter, og at de berørte får bidra med sine innspill. Disse medlemmer påpeker at det haster med å få på plass en ordning som sikrer feriepengene til rett tid, og at dette må gjøres før avsetning av feriepengene i 2021. Disse medlemmer viser til Norsk Sykepleierforbunds innspill om at det er kommet henvendelser fra sykepleiere i privat helsetjeneste som

er bekymret for om arbeidsgiver har økonomi til å utbetale feriepengene. Disse medlemmer påpeker Norsk Sykepleierforbunds oppfatning om behov for å pålegge arbeidsgivere å sette av feriepengene på en egen sperret konto i tråd med LOs forslag til regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker, skal settes av på særskilt konto, slik at arbeidsgiver aldri kan bruke opp feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte ar-

beidstaker, skal settes av på særskilt konto, slik at arbeidsgiver aldri kan bruke opp feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:112 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk, Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes og Kari Elisabeth Kaski om å sørge for at alle arbeidstakere får feriepengene sine – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 20. oktober 2020

Erlend Wiborg

leder

Torill Selsvold Nyborg

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2020/1913

Vår ref
20/2239-

Dato
8. juni 2020

Brev fra arbeids- og sosialkomiteen - Representantforslag 112 S (2019-2020) om å sørge for at alle arbeidstakere får feriepengene sine (Dokument 8:112 S (2019-2020))

Jeg viser til brev fra Stortingets arbeids- og sosialkomité av 27. mai 2020, der det er bedt om min vurdering av Dokument 8:112 S (2019-2020).

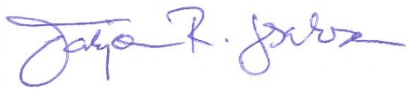
Storingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk, Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes og Kari Elisabeth Kaski ber i representantforslaget om at regjeringen fremmer et forslag som sikrer at feriepengene som tilhører den enkelte arbeidstaker skal settes av på en særskilt konto. Som bakgrunn for dette vises det til at feriepengene er penger som er tjent opp gjennom arbeidstakerens arbeid, og at disse pengene ikke er noe arbeidsgiver kan bruke opp etter eget forgodtbefinnende.

Jeg er enig med representantene i at det er svært viktig å sørge for at feriepengene, som er penger den ansatte har opptjent, faktisk betales ut til arbeidstakeren. Mitt hovedinntrykk er at virksomhetene normalt sett sørger for at arbeidstakerne får utbetalt feriepengene sine når de skal. Årets situasjon er imidlertid spesiell, og noen virksomheter har uttalt at de nå opplever likviditetsutfordringer som blant annet kan ha betydning for utbetaling av feriepengene for årets ferie.

Jeg mener likviditetsutfordringene i forbindelse med utbruddet av Covid-19 har vist at det kan være behov for å vurdere tiltak som på sikt bidrar til å sikre at arbeidstakerne får utbetalt opptjente feriepengene i forbindelse med ferieavvikling. Jeg har av denne grunn igangsatt et arbeid med å utrede en slik ordning som representantene viser til, nemlig at arbeidsgiver pålegges å sette av feriepengene på en særskilt konto, tilsvarende som for skattetrekk.

I forbindelse med det dette arbeidet har departementet sendt et brev til hovedorganisasjonene i arbeidslivet og bedt om deres synspunkter og foreløpige vurderinger av en slik ordning som skissert, samt bedt om nærmere opplysninger om hvorvidt det er mange virksomheter som allerede i dag praktiserer en ordning med avsetting av feriepenger og hvordan dette eventuelt gjøres. Disse innspillene og dette faktagrunnlaget vil være viktig for den videre vurderingen av hensiktsmessigheten og eventuelt utformingen av en ordning med avsetting av feriepenger. Jeg har bedt om partenes innspill innen 1. juli d.å.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Torbjørn R. Isaksen'.

Torbjørn Røe Isaksen

